

Spis treści

Wstęp

Rozdział 1. Podatek jako finansowa podstawa działalności państwa

- 1.1. Przesłanki istnienia państwa
- 1.2. Krytyka jakiegokolwiek ingerencji państwa w życie gospodarcze i społeczne w doktrynie liberalnej
 - 1.2.1. Przesłanki ograniczania roli państwa w życiu gospodarczym
 - 1.2.2. Uzasadnienie dla nierówności społecznych
- 1.3. Rola państwa w świetle neoliberalnych poglądów nurtu indywidualistycznego
 - 1.3.1. Krytyka państwa w ujęciu L. von Misesa
 - 1.3.2. Zniewolenie jednostki przez państwo
 - 1.3.3. Krytyka wydatków państwa na ochronę socjalną
 - 1.3.4. Kontrowersje wokół państwa w okresie transformacji ustrojowej
- 1.4. Argumenty na rzecz roli państwa w zapewnieniu bezpieczeństwa socjalnego obywateli
- 1.5. Państwo jako zło moralne — radykalna wersja liberalizmu w poglądach libertarian
- 1.6. Teorie preferujące aktywną rolę państwa w życiu gospodarczym i społecznym
 - 1.6.1. Próba rozwiązania konfliktu między interesem prywatnym a pub-licznym — problem interwencjonizmu
 - 1.6.2. Nurt keynesowski i neokeynesowski
 - 1.6.3. Państwo w gospodarce socjalistycznej
 - 1.6.4. Opieka państwa nad obywatelem od kołyski aż po grób
 - 1.6.5. Państwo w koncepcji społecznej gospodarki rynkowej — ordoliberalizm
- 1.7. Spojrzenie na cele i funkcje państwa z perspektywy XXI wieku

Rozdział 2. Państwo czynnym podmiotem podatku

- 2.1. Legitymizacja władz publicznych do nakładania i poboru podatków
 - 2.1.1. Polityczny aspekt legitymizacji władz publicznych do nakładania podatków
 - 2.1.2. Moralne uzasadnienie nakładania podatków
- 2.2. Teorie leżące u podstaw legitymizacji nakładania podatków
 - 2.2.1. Ekwiwalentność świadczeń pomiędzy państwem a podatnikiem
 - 2.2.2. Zdolność dochodowa jako przyczyna nakładania podatków
- 2.3. Państwo suwerenem podatkowym

Rozdział 3. Zasady podatkowe jako kryteria oceny podatków

- 3.1. W poszukiwaniu wzorca — istota zasad podatkowych
- 3.2. Nieufność wobec państwa — postulaty zabezpieczenia praw i interesów podatnika
- 3.3. Pierwsze próby kompromisu w zakresie zabezpieczenia interesów podatnika i państwa
 - 3.3.1. Przesłanki szukania kompromisu — szkoła historyczna
 - 3.3.2. Koncepcje zasad podatkowych A. Schäffle'a i L. von Steina
 - 3.3.3. Podatkowy opus A. Wagnera
 - 3.3.4. Wkład przedstawicieli szkoły historycznej do rozwoju myśli podatkowej
- 3.4. Współczesne ujęcie zasad podatkowych

Rozdział 4. Zasada sprawiedliwości podatkowej fundamentalną zasadą podatkową

- 4.1. Trudność zdefiniowania pojęcia sprawiedliwość podatkowa
- 4.2. Powszechność podatku a problem dyskryminacji podatkowej
 - 4.2.1. Istota powszechności opodatkowania
 - 4.2.2. Problem dyskryminacji podatkowej
- 4.3. Problem równego opodatkowania
 - 4.3.1. Istota równego opodatkowania
 - 4.3.2. Różne odcienie równości w świetle koncepcji egalitarnych
- 4.4. Sprawiedliwość podatkowa a sprawiedliwość społeczna

Rozdział 5. Zasady podatkowe a problem rozkładania ciężarów podatkowych

- 5.1. Określanie wysokości ciężarów podatkowych
 - 5.1.1. Dylemat wyznaczania granic opodatkowania
 - 5.1.2. Ciężary podatkowe współczesnych państw
- 5.2. Dylematy wyboru przedmiotu opodatkowania
 - 5.2.1. Kryteria wyboru
 - 5.2.2. Jeden przedmiot opodatkowania — jeden podatek
 - 5.2.3. Idea rozkładania ciężarów podatkowych w koncepcjach klasyków
- 5.3. Podatki osobiste i podatki rzeczowe jako podstawa bazy podatkowej
 - 5.3.1. Istota podatków rzeczowych
 - 5.3.2. Pomysłowość w poszukiwaniu przedmiotów opodatkowania
 - 5.3.3. Zalety i wady podatków rzeczowych w świetle zasad podatkowych
 - 5.3.4. Poglówne i inne podatki osobiste sensu stricto
- 5.4. Podatki bezpośrednie i podatki pośrednie jako podstawa bazy podatkowej
 - 5.4.1. Kryteria wyodrębnienia podatków bezpośrednich i pośrednich
 - 5.4.2. Podatki bezpośrednie i pośrednie w systemach podatkowych współ-czesnych państw

Rozdział 6. Zdolność dochodowa jako podstawa bazy podatkowej

- 6.1. Dochód jako przedmiot opodatkowania
 - 6.1.1. Podatkowa interpretacja dochodu
 - 6.1.2. Problem personalizacji podatku dochodowego od osób fizycznych
- 6.2. Sporne elementy konstrukcji podatku dochodowego od osób fizycznych
 - 6.2.1. Koncepcje negatywnego podatku dochodowego
 - 6.2.2. Argumenty za wprowadzeniem podatku liniowego
 - 6.2.3. Uzasadnianie stosowania progresji podatkowej
- 6.3. Wydatki konsumpcyjne jako przedmiot opodatkowania
- 6.4. Baza podatkowa oparta na majątku podatnika

Rozdział 7. Postulaty pod adresem systemu podatkowego

7.1. Istota systemu podatkowego

7.2. Postulatywny system podatkowy

7.3. Problem neutralności systemu podatkowego

7.4. Spójność systemu podatkowego

7.4.1. Spójność wewnętrzna

7.4.2. Spójność zewnętrzna

7.5. Stabilność systemu podatkowego

7.5.1. Determinanty zmian systemu podatkowego

7.5.2. Koncepcje zapewnienia stabilności systemu podatkowego

7.6. Przejrzystość systemu podatkowego

7.6.1. Mały stopień komplikacji

7.6.2. Problem iluzji fiskalnej

7.7. Efektywność systemu podatkowego

7.7.1. Zasada sprawiedliwości podatkowej jako rdzeń zasad podatkowych

7.7.2. Sprawiedliwość podatkowa a efektywność systemu podatkowego

7.7.3. Efektywność opodatkowania a trwała wydajność podatków

Podsumowanie

Załączniki

Bibliografia